

מסורת הש"ס

והמפקח אם הגל מעט אדם ואין יד
שוחטין עליו. דמכ"מ עודנו בחזקת טהר
כלאמרין בגמרא^(א) דליתניות לילה לימא
כלכתיב (ויקרא י) הן היום הקריבו יום
קדשים^(ב) וגבי פסח לא העמידו
דבריהם במקום כרת: **שוחטין עליו**.
בחבורת חורים: **שמא ייבואלו ילידי**
פסול הוא ויורא אוני לחמו וחמה

תורה אור השלם

1. שארית ישראל לא
יעשו עולה ולא ידברו
קבץ וימצא בפינים
לשון תרומת כי המה
ירעו וירבצו ואין
מקדרי: צנניה י ג
2. לא תוכל לזבוב את
הפסח באתר שערך
אשר יי אלהיך נתן לך:
דברים טז טז
3. ואם ימנע הבית
מזהית משה ולקח את
ושכנו הקרב אל ביתו
במכסת נפשתי איש לפי
אכלו תכסו על השדה:
שמות יב יב

הגהות הב"ח

- (א) גמ' בית האסורין
דעכו"ס לא לא אמרן:
(ב) תוס' ד"ה לא שנו וכו'
אחרים דכתיב אשר פיהם:

מוסף תוספות

- א. את הציבור. מוס' שאנן.

האשה פרק שמיני פסחים

והמפקח אס הגג מעל אדם ואין ידוע אם ימלאנו חי או מת:
שוחטין עליו למכ"מ עודנו בחזקת טהרה, ואזין נמי לאורחא חזי
כדאמרין בגמרא¹ לאנינות לילה לימא מדאורייתא אלא אנינות יום
כדכתיב (ויקרא י) הן היום הקריבו יום אסור לילה מותר בשחיטת

"והמפקח את הגל וכן ימי שהבטיחוהו
 להוציאן מבית האסורים והחולה וחזקן שהן
 יכולין לאכול בזית שוחטין עליהן על כולם
 אין שוחטין עליהן בפני עצמן שמא יביאו
 את הפסח לידי פסול לפיכך אם אירע בהן
 פסול פטורין מלעשות פסח שני חוץ
 מן המפקח בגל שהוא טמא מתחלתו:
גמ' אמר רבה בר הונא א"ר יוחנן ילא
 שנו אלא בית האסורין דעכו"ם אבל בית
 האסורין דישאל שוחטין בפני עצמו כיון
 דאבטחינהו מפיק ליה דכתיב וישארת
 ישראל לא יעשו עולה ולא ידברו כזב אמר
 רב חסדא הא דאמרת בית האסורין דעכו"ם ⁽⁶⁾
 לא אמרן אלא חוץ לחומת בית פאגי אבל
 לפנין מחומת בית פאגי שוחטין עליו בפני
 עצמו מ"ט אפשר דאמטו ליה ואכיל ליה:
 לפיכך אם אירע וכו': אמר רבה בר בר
 חנה אמר ר' יוחנן ילא שנו אלא גל עגול

שְׁהִיָּה שָׂמָּה מִתְחַלְתּוּ. תִּמְנָה לִרְ"י מִפְקָה הֶגֶל נָמִי נִימָא חֵי הוּא
כִּשְׁתַּחֲמִיל לִפְקָה וִי"ל דְּכִיּוֹן דִּמְנָא מֵת אִית לֵן לְמִימֵר
שִׁמְמַחְלֵתוּ הִיֵּה מֵת שְׂכֵל הַטּוֹמָאוֹת כְּעַת מִינְאִינְי: **ר"א** שְׁנֵי **אִרְא**
בְּבֵית הָאֶסְדִּירִין שֶׁ עָבְדוּ. בִּירוּשְׁלַיִם מוֹקִי לֵה רַבִּי יוֹסֵי צֵר בּוֹן בָּשֵׁם
רַבִּי יוֹחָנָן כִּשְׁחֲצֹהוּ שֶׁרַלְא אֶל
חֲצֹהוּ עֲבָדוּ **ע"כ"** אֵין שׁוֹחֲטִין עֲבָדוּ
אִפְ" עֵם אַחֲרֵים **ו'** אֲשֶׁר פִּיהֵם דְּצֵר
שׂוֹא וְהִינּוּ אִיפְכָא מִשְׁמַעְמִין:

עֵשְׂרָה ואין יבולין לאוכלו אין
שוחטין עליהן. **זהא**

ממדה אפילו ר' יהודה דמתן של
 יציאתו לירי פסול: **הא** **באחד**
ממא עבד ליה. הוה מנא למימר
 דאיתרקינא לכדאמרינן צבידא לולין
 (לעיל דף עט:) שאין היחיד מכרעו:^א
וזה התנן אין עושין חבורת נשים.
 מעיקרא דקמי פני
 עצמה לא קשיא ליה אלא השתא
 דקאמר אימא פני עצמן משום
 דמשמע ליה דלא אסרה מתניתין
 מחבורת נשים אלא כשיש נשים הרבה
 ססמומכות זו על זו ואין זהירין
 לגשומר הפסח ומציאות אותו לירי
 פסול אצל יחידה שותפות עליה:
 וכתיב

אבל גל ארוך פטור מלעשות פסח שני אימא טהור היה בשעת שחיטה תניא נמי הכי ר"ש בנו של רבי יוחנן בן ברוקה אומר מפקח בגל עתים פטור עתים חייב כיצד גל עגול ונמצאת טומאה תחתיו חייב גל ארוך ונמצאת טומאה תחתיו פטור אימא טהור היה בשעת שחיטה: **מתני'** אין שוחטין את הפסח על היחיד דברי רבי יהודה ורבי יוסי ה"מחיר ואפילו חבורה של מאה שאינן יכולין לאכול בזית אין שוחטין עליהן ואין עושין חבורת נשים ועבדים וקמנים: **גמ'** ת"ר מניין שאין שוחטין את הפסח על היחיד ת"ל לא תוכל לזבוח את הפסח באחד דברי ר' יהודה ורבי יוסי אומר יחיד ויכול לאכול שוחטין עליו עשרה ואין יכולין לאכול אין שוחטין עליהן ורבי יוסי האי באחד מאי עבד ליה מיבעי ליה לכדר"ש דתניא ר"ש אומר ומניין לזבוח את פסחו בכמת יחיד בשעת איסור הבמות שהוא בלא תעשה ת"ל לא תוכל לזבוח את הפסח באחד שערך יכול אף בשעת היתר הבמות כן ת"ל באחד שערך לא אמרו אלא בשעה שכל ישראל נכנסין בשער אחד ור"י האי מנא ליה תרתי שמעת מינה ולר' יוסי ממאי דלחי דקאמר ר"ש דילמא כדקאמר ר' יהודה הוא דאתא אמר לך לא סלקא דעתך דהא כתיב איש לפי אכלו רמי ליה רב עוקבא בר חיננא מפרישנא לרבא מי א"ר יהודה אין שוחטין את הפסח על היחיד ורמינהו אשה בראשון שוחטין עליה בפני עצמה ובשני עושין אותה מפילה לאחרים דברי ר' יהודה א"ל לא תימא בפני עצמה אלא אימא בפני עצמן אמר ליה מי עבדינן חבורה שכולה נשים והתנן אין עושין חבורת נשים ועבדים וקמנים מאי לאו נשים לחודייהו ועבדים לחודייהו וקמנים לחודייהו אמר ליה לא נשים ועבדים וקמנים נשים ועבדים משום תפלות קמנים ועבדים משום פריצות

במה קטנה שהיא בלא תעשה. להכי נקט במת יחיד ולא במת ציבור דבמת ציבור בשעת איסור הבמות ליכא דשעת איסור הבמות לאחר שנבחר משכן שילה ומשחרב היה להם היתר עד שנבנה בית עולמים ומשנבנה חזרו לאיסורם ושוב לא היה להם היתר: **שהוא בלא תעשה.** חזל ברם דשחטיו חוץ ליכא. ובשחיטת קדשים בפרק בתרא (ובזה סייק): מוקי לה בקודם חלות דמחוסר זמן הוא להתקבל בפנים דכתיב [ויקרא י] אשר ישחט מחוץ למחנה ואל פתח אהל מועד לא הביאו הראוי לפתח אהל מועד חייב עליו ושאינו ראוי להלל מועד אינו חייב עליו וילין מהכא דמחוסר זמן בחוץ אע"פ שאינו בכרם בלא תעשה מיהא הוי הואיל וראוי לבא לאחר זמן: **יבול אף בשעת היסור הבמות כן.** יאה בלא תעשה זה דהא לא הותרה במת יחיד אלא לדבר הנידור ונידור ולהוי האי לגביה בשעת איסור: **ס"ז כו'.** דהאי לאו דהכא לא משתעי אלא בשעת איסור הבמות ויהי שמעיין ליה לקרא לא תוכל לזכות את הפסח בבמת יחיד בזמן שכל ישראל נכנסין בשער אחד כו' כי אם אל המקום אשר יבחר שם תזבחנו: ופרסין לר' **יוסי ממאי** קראל **לדכרי שמעון כו'.** ולאו פירכא כולי האי דאיכא למימר כר דריש היה יומר דריש היה אי אלא טעמיה דר' **יוסי** מהדר לפרושי מאישי לפי אכלו: **לא ס"ד.** דלאסוק פסח על היחיד תאמא דכתיב איש לפי אכלו תכוסו על איש אחד תשחטו ובלבד שיראה ללחילה: **מפרישאל.** שם מקום: **אשם בראשון.** חוצה ובשני רשות. ולקמיה וע"ז ילין טעמייהו: **טפילה.** סיפור: קמני מיהא בפני עזמיה לשון יחיד: **ה"ג לא נשים ועבדים וקטנים:** פלגוס: עבירה:

עצדים

עין משפט
נר מצוה

למ א מיי פ"ו מהלכות
ק"פ הלכה י:
מ ב ג מיי שם פ"ה
הלכה ט:
מא ד שם פ"ו הלכה י:
מב ה מיי שם פ"ז הלכה
ז ג:
מג ו שם הלכה ד:
מד ז מיי שם פ"א הלכה
ז:

רבינו חננאל

מתני' האנן והמפסני
בזל וכן נמי שהשבתות
הלצבאניות מבית האסורין
כיו, אוקמא ר' יוחנן
בבית האסורין של עכ"ר,
רפא על בן דאבסחורו
לאמריה אבית שוחטין
עליו דעבדי דמשקרי,
שנאמר שבת פיהם דבר
שני וגו'. אבל כיו
אסורין של ישראל כיו
ההבטחותיו שהוציאו לא
משקרי, שחשבו שיש
ישראל לא יעשר עולה לא
דבדור כזב, הלכך שוחטין
אמר רב אסור וזה
האסור במת אסורין של
גוים ששנינו אין שוחטין
עליו בבית האסורין שהיו
לחומת בית פאני,
פי' מקום חוץ לירושלים
אסורין, אבל אם הוא הו
קלים, שחשבו שיש
ישראל לא יעשר עולה
בבית האסורין לפנים מבית
פאני שוחטין עליו דאפסני
דמעילין את פיהם ההם
ואכלי עליו, ואלו ששנינו
בשבתות כגון האסורין
ומי שהבטחותיו להוציא
מבית האסורין והחולין
והזקן שחילקין לאכול
בית את שוחטין עליהם
עצמן של ישראל כי
הפסח ידול פסול ליה
איפסר שחילקו כי
אנכי יוכלין ויפסל בנות
אבל בפסח בוריקת אלו
מלשכות פסח שני, אסור
כל המפקח בל שחורא
האחיל על המת ודיה טמא
מהחלה. והני מילי
עבול אבל בל ארוך אימור
טחור היה, אני אומר
עוד היום על גבי הגיע
לשמועה. ולא שני אכל
בל עבול. פי' על עבול קצר
מלמעלה ורחב מלטה,
שהשחיתו לפקח מהחלה
מלמעלה ומאחיל עליו.
נמצא נמי כי ר' שמעאל
אמר אומר מפקח בל
עתיק חזי עתיק פטור
כיצד בל עבול כל.
[מתני'] אין שוחטין את
הפסח על הידיו. כיו. שוחטין
בזמן מנין אסורין שוחטין
הפסח על הידיו
שנאמר לא תכל לזכור
את הפסח בארץ עובדי
דבר ר' יהודה. ר' יוסי
אומר ידיו יוכלו להיות
שוחטין עליו עשרה ואין
יכולין כו'. ורמנא אה
ר' יהודה לא התיא אה
בראשן שוחטין עליה
בפני עצמה שבני עושין
הוא טפלה לאחריהם
דבר ר' יהודה. ושנינו
הר"ר בארמא חזי, נשים
שוחטין שוחטין עליו